

Ημερομηνία	10/4/2009
Αριθμοί αναφορών	****/2008,****/2008
Χειριστής	Καραγεώργου Μαρία
	
Φαξ.	

ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Προς:

1. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης
Υπόψη Γενικού Διευθυντού κου Πελ. Καλλίρη
Μεσογείων 227-231
Τ.Κ. 15451, Χολαργός

2. Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
Γραφείο Αρχηγού ΓΕΕΘΑ Στρατηγού Δημητρίου Γράψα
Μεσογείων 227-231
Τ.Κ. 15451, Χολαργός

- 3) Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων
Υπόψη Διευθυντού κου Χαρ. Μπαλίκου
Αν. Παπανδρέου 73, Μαρούσι ΤΚ 15180

Θέμα: Προϋποθέσεις εισαγωγής υποψηφίων στις Στρατιωτικές Σχολές

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3488/2006, η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη» (στο εξής «ΣτΠ») ορίστηκε ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 7 της Οδηγίας 2002/73/ΕΚ και του νέου άρθρου 8α της Οδηγίας 76/207/ΕΟΚ.

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, ο ΣτΠ έγινε αποδέκτης των αναφορών με τους ανωτέρω αριθμούς πρωτοκόλλου. Οι εν λόγω αναφορές προωθήθηκαν στην Αρχή από την Γενική Γραμματεία Ισότητας, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 3488/2006, με το οποίο ορίζεται ότι «κάθε δημόσια αρχή που δέχεται καταγγελίες ή κοινοποιούνται σε αυτή πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, τις διαβιβάζει στο Συνήγορο του Πολίτη». Οι αναφορές αυτές έχουν ως αντικείμενο τα όρια του ύψους (υπόθεση ***/2008) και των αθλητικών επιδόσεων (υπόθεση ***/2008) ως προϋποθέσεις εισαγωγής των γυναικών υποψηφίων στις στρατιωτικές σχολές, λόγω δε της συνάφειάς τους εξετάζονται από κοινού στο παρόν έγγραφο.

A. Ιστορικό

A1. Το όριο του ύψους ως προϋπόθεση για την εισαγωγή στις Στρατιωτικές Σχολές (υπόθεση. ***/2008)

Με την αναφορά αυτή ο πολίτης κ. ***, πατέρας υποψήφιας για τις στρατιωτικές σχολές, διαμαρτύρεται για την αύξηση του ελαχίστου επιτρεπόμενου αναστήματος των υποψηφίων γυναικών για την εισαγωγή σε ΑΣΕΙ και ΑΣΣΥ από 1 μέτρο και 55 εκατοστά σε 1 μέτρο και 65 εκατοστά. Η αύξηση αυτή έγινε δυνάμει του άρθρου 1 παρ. 3 του Π.Δ. 207/2007 (ΦΕΚ 233 τ. Α'/2-10-2007), το οποίο τροποποίησε την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Π.Δ. 133/2002 (ΦΕΚ 109 Α'). Ο πολίτης ζητεί την παρέμβαση του ΣτΠ για να επανέλθει το ύψος στο προηγούμενο όριο των 1. 55 εκατοστών.

Το Π.Δ. 207/02.10.2007 τροποποίησε το ελάχιστο επιτρεπόμενο ανάστημα για την εισαγωγή των υποψηφίων σε ΑΣΕΙ και ΣΣΥ για μεν τους άνδρες από 1,65 εκατοστά σε 1,70 εκατοστά, για δε τις γυναίκες από 1,55 εκατοστά σε 1,65 εκατοστά. Με το Π.Δ. 66/2008 (ΦΕΚ 95 Α'/23.5.2008) η έναρξη της ισχύος του διατάγματος μετατέθηκε για την 1^η Ιανουαρίου 2009.

Στις εισαγωγικές διατάξεις του Π.Δ. αναφέρεται ότι το εν λόγω διάταγμα έχει υποστεί την προβλεπόμενη από το Σύνταγμα (95 παρ. 1δ) επεξεργασία από το Συμβούλιο Επικρατείας και έχουν εκδοθεί οι σχετικές γνωμοδοτήσεις 159/2006, 17/2007 και 87/2007. Στην γνωμοδότηση 17/2007 (παρ. 3.) παρατίθεται τμήμα της αιτιολογικής έκθεσης του Π.Δ., σύμφωνα με την οποία *«Το πνεύμα της παρούσης τροποποίησης θέλει την είσοδο στις στρατιωτικές σχολές ανδρών κανονικού έως ελαφρώς αυξημένου σωματικού βάρους σώματος ώστε να αποκλεισθούν οι ιδιαίτερα χαμηλού αναστήματος, οι σαφώς υπέρβαροι και οι έχοντες λίαν ισχνή σωματική διάπλαση. Για δε τις γυναίκες, το αιτούμενο είναι επίσης το φυσιολογικό για τα ελληνικά δεδομένα σωματικό βάρος, αλλά επί αναστήματος ολίγον άνω του μέσου όρου, ώστε ο σωματότυπος εκάστης υποψηφίας να της επιτρέπει να αντεπεξέρχεται σε συνθήκες που ενδέχεται να απαιτήσουν σχετικώς αυξημένη σωματική ισχύ και αντοχή».*

Κατά τη διαδικασία της επεξεργασίας, το ΣτΕ ζήτησε να αποσταλούν τα πληθυσμιακά και άλλα δεδομένα, στα οποία αναφερόταν η αιτιολογική έκθεση του Σχεδίου, καθώς και τα στοιχεία (π.χ. μελέτες, στατιστικά και συγκριτικά δεδομένα) βάσει των οποίων η Διοίκηση οδηγείται στην αναθεώρηση των κριτηρίων σωματικής ικανότητας για τις παραπάνω κατηγορίες υποψηφίων, σύμφωνα με την οποία μάλιστα η προβλεπόμενη αύξηση των ελαχίστων ορίων καταλληλότητας είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες.

Σε απάντηση του αιτήματος του ΣτΕ, η Διεύθυνση Υγειονομικού του ΓΕΕΘΑ (Τμήμα Υγειονομικής Υποδομής και Εκπαίδευσης), απέστειλε το έγγραφο με α.π. Φ.000/52/183493/30.10.2006, στο οποίο κυρίως αναφέρεται η επιστημονική μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την 1^η Παιδιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών το 2000-2001 με θέμα: «Ανάστημα και σωματικό βάρος ελληνοπαίδων ηλικίας 0-18 ετών». Τα ευρήματα της μελέτης αυτής δημοσιεύονται στον ιστοχώρο της εν λόγω κλινικής. Η θέση του ΓΕΕΘΑ διατυπώνεται ως ακολούθως: *«Η αύξηση μάλιστα σε σχέση με τα ισχύοντα του ορίου ύψους για την εισαγωγή στις Στρατιωτικές Σχολές θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες, για λόγους που έχουν να κάνουν με την **επιτακτική επιχειρησιακή απαίτηση** της ύπαρξης κατά το δυνατόν **κοινού σωματότυπου** στα μελλοντικά στελέχη των Ε.Δ.»* (η υπογράμμιση δική μας). Ακολουθεί ανάλυση, βάσει της οποίας τυχόν σύμμετρη και για τα δυο φύλα

αύξηση των ορίων του ύψους θα οδηγούσε σε μικρότερο του επιθυμητού σωματικό βάρος για τις γυναίκες. Στο τέλος, το ΓΕΕΘΑ επικαλείται την απόφαση 1990/2005 της Ολομελείας του ΣτΕ για να επιχειρηματολογήσει ότι η εντύπωση που δίδεται από την προτεινόμενη αύξηση των ορίων ότι παραβιάζεται η αρχή της ισότητας των δυο φύλων «δικαιολογείται πλήρως από τη φύση ή τις συνθήκες της εργασίας και είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού». Επιπλέον σημειώνει ότι η ρύθμιση βρίσκεται και σε συμφωνία με ανάλογες ρυθμίσεις των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίες για μεν τις Σχολές της Αστυνομίας θέτουν όριο ύψους το 1,70 για αμφότερα τα φύλα και για το Πυροσβεστικό Σώμα το 1,70 για τους άνδρες και 1,65 για τις γυναίκες.

Κατόπιν των στοιχείων που απεστάλησαν από το ΓΕΕΘΑ, το ΣτΕ απεφάνθη ότι, εφόσον προκύπτουν οι λόγοι για τους οποίους επιχειρείται η τροποποίηση των ισχυουσών ρυθμίσεων και ειδικότερα η σύγκλιση των κριτηρίων των υποψηφίων των δυο φύλων για την εισαγωγή στις στρατιωτικές σχολές, το Π.Δ., προτεινόμενο αρμοδίως από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ευρίσκει νόμιμο έρεισμα στις εξουσιοδοτικές διατάξεις που λαμβάνονται υπόψη στην εισαγωγή του. Κατόπιν τούτων ολοκληρώθηκε η επεξεργασία του διατάγματος, η ψήφιση και δημοσίευσή του, αλλά ακολούθησε τροποποίηση της έναρξης ισχύος του την 1^η Ιανουαρίου 2009. Κατά συνέπεια, οι φετινές πανελλαδικές εξετάσεις είναι οι πρώτες που θα πραγματοποιηθούν με το νέο καθεστώς ορίων ύψους.

AII. Τα όρια επιδόσεων των κοινών αθλητικών δοκιμασιών (υπόθεση ***/2008)

Η αναφορά με τον ανωτέρω αριθμό πρωτοκόλλου διαβιβάστηκε στον Συνήγορο του Πολίτη από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, βάσει του άρθρου 13 παρ. 8 του ν. 3488/2006. Στην αναφορά αυτή, ο πολίτης, κος ***ζητά την άποψη της προαναφερθείσας Υπηρεσίας, καθώς και του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.), σχετικά με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία ως προς τη διαδικασία εισαγωγής φοιτητών-φοιτητριών στις στρατιωτικές σχολές και συγκεκριμένα ως προς τα όρια των αθλητικών επιδόσεων που προβλέπονται.

Το ζήτημα ανέκυψε λόγω του ότι στο άρθρο 2 του ν. 1911/1990 «*Γυναίκες σε ανώτατες στρατιωτικές σχολές*» προβλέπεται ότι «*Τα ψυχοτεχνικά κριτήρια των υποψηφίων για εισαγωγή στις ανώτατες στρατιωτικές σχολές είναι κοινά και για τα δυο φύλα και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις*» (η υπογράμμιση δική μας)¹. Στο εδάφιο 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «*Τα αγωνίσματα στα οποία διαγωνίζονται οι υποψήφιοι των ανωτάτων στρατιωτικών σχολών και τα κριτήρια (επιδόσεις) αυτών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας*». Με την Υπουργική Απόφαση Φ.337.1/81/91513 (ΦΕΚ Β'1909/30.12.2005) καθορίστηκαν τα νέα κατώτερα όρια επιδόσεων των αθλητικών αγωνισμάτων υποψηφίων ΑΣΕΙ-ΑΣΣΥ. Τα κοινά αυτά όρια και για τα δύο φύλα σας επισυνάπτονται σε σχετικό πίνακα. Άξια επισήμανσης είναι η υποχρέωση των γυναικών υποψηφίων να διαγωνίζονται με ρίψη της σφαίρας των 7,275 χιλιογράμμων, δηλαδή της σφαίρας που χρησιμοποιείται από τους άνδρες σφαιροβόλους, αντί της σφαίρας των τεσσάρων κιλών που χρησιμοποιείται από τις γυναίκες σφαιροβόλους σε κάθε είδους αγώνες.

¹ Αντίστοιχη ρύθμιση απαντάται και αναφορικά με τις προϋποθέσεις εισαγωγής στις Σχολές Αστυφυλάκων και Αξιωματικών. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 2^α, του ν. 2226/1994 «*Τα προσόντα των υποψηφίων και οι προκαταρκτικές εξετάσεις, στις οποίες υποβάλλονται, είναι κοινές και για τα δυο φύλα*». Στην πρόσφατη προκήρυξη με α.π. 600/2/2200-κζ'/08.05.2008, τα όρια των αθλητικών δοκιμασιών ήταν τα ίδια με τα αναφερόμενα στον κατώτερο πίνακα για την εισαγωγή στη ΣΣΕ (βλ. πρώτη στήλη ορίων στον επισυναπτόμενο πίνακα).

B. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

B1: Κοινοτική νομοθεσία

Η Οδηγία 2002/73/EK για την τροποποίηση της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας ορίζει στο άρθρο 2 παρ. 1 ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως συνεπάγεται την απουσία κάθε διάκρισης που βασίζεται στο φύλο είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε συσχετισμό, ιδίως, με την οικογενειακή κατάσταση. Στην παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου αναφέρεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

➤ “άμεση διάκριση”: όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φύλου, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν την οποία υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση,

➤ “έμμεση διάκριση”: όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θα έθετε σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση τους εκπροσώπους του ενός φύλου σε σύγκριση με τους εκπροσώπους του άλλου φύλου, εκτός αν αυτή η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικώς από νόμιμο στόχο και τα μέσα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Η εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών συνεπάγεται την απουσία οποιασδήποτε άμεσης ή έμμεσης διάκρισης λόγω φύλου στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αναφορικά με την πρόσβαση σε όλους τους τύπους και όλα τα επίπεδα επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, περιλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής εμπειρίας (άρθρο 3 παρ. 1β)

Με την παρ. 6 ορίζεται, επίσης, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, καθώς και την εκπαίδευση με σκοπό την απασχόληση, ότι η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε ένα χαρακτηριστικό στοιχείο σχετικό με το φύλο δεν συνιστά διάκριση όταν, ως εκ της φύσεως των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή λόγω του πλαισίου στο οποίο ασκούνται, το χαρακτηριστικό αυτό αποτελεί πραγματική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο στόχος είναι νόμιμος και η προϋπόθεση είναι ανάλογη.

➤ Η «αναδιατυπωμένη» Οδηγία 2006/54/EK (η οποία έχει τεθεί ήδη σε ισχύ από 15.08.2008 και βρίσκεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης στο εσωτερικό μας δίκαιο) κωδικοποιεί και καταργεί από 15.08.2009 επτά ισχύουσες οδηγίες, μεταξύ των οποίων και τις οδηγίες 2002/73/EK και 76/207/ΕΟΚ. Στο Προοίμιο της εν λόγω οδηγίας (αιτιολογική σκέψη 19) επισημαίνεται ότι η εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην απασχόληση και στην επαγγελματική εκπαίδευση που οδηγεί στην απασχόληση, είναι θεμελιώδης για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα απασχόλησης και επαγγέλματος. Οποιαδήποτε εξαίρεση από την αρχή αυτή θα πρέπει, επομένως, να περιορίζεται στις επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες, εκ φύσεως ή λόγω του πλαισίου εντός του οποίου εκτελούνται, απαιτούν την απασχόληση προσώπου συγκεκριμένου φύλου, εφόσον ο επιδιωκόμενος στόχος είναι νόμιμος και σύμφωνος με την αρχή της αναλογικότητας.

○ Στην οδηγία αυτή επαναλαμβάνονται οι ορισμοί της άμεσης και έμμεσης διάκρισης (άρθρο 2 παρ. 1), όπως θεσπίζονται στην οδηγία 2002/73/EK. Επίσης, στο άρθρο 14, ορίζεται ότι δεν πρέπει να υφίσταται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων φορέων, όσον αφορά:

α) τους όρους πρόσβασης στη μισθωτή εργασία, στο ελεύθερο επάγγελμα ή σε άλλα είδη απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης,

ασχέτως του κλάδου δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, μεταξύ άλλων και ως προς τις προαγωγές·

β) την πρόσβαση σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης (εκπαίδευσης), επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης πρακτικής εμπειρίας·

γ) τους όρους απασχόλησης και εργασίας.

B2: Εθνική νομοθεσία²

○ Η οδηγία 2002/73/ΕΚ έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 3488/06 (ΦΕΚ 191 Α/11-9-2006) για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 6 β), απαγορεύεται κάθε μορφής άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου ή λόγω οικογενειακής κατάστασης, όσον αφορά στον καθορισμό των προϋποθέσεων και στη συμμετοχή σε εξετάσεις απόκτησης ή απονομής διπλωμάτων, πιστοποιητικών ή άλλων τίτλων ή αδειών ασκήσεως επαγγέλματος, καθώς και στη χορήγηση υποτροφιών και εκπαιδευτικών αδειών ή στην παροχή σπουδαστικών ή άλλων συναφών ευεργετημάτων.

○ Για την εφαρμογή του ν. 3488/2006, το άρθρο 3 ορίζει ότι ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

○ α. «άμεση διάκριση»: όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φύλου, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν την οποία υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση,

○ β. «έμμεση διάκριση»: όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θα μπορούσε να θέσει σε μειονεκτική θέση τους εκπροσώπους του ενός φύλου σε σύγκριση με τους εκπροσώπους του άλλου φύλου, εκτός αν αυτή η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικώς από νόμιμο στόχο, και τα μέσα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου είναι πρόσφορα και αναγκαία,

➤ Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 3488/2006, καταργείται αυτοδίκαια κάθε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού, που αφορά στην εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και ανέλιξη, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας».

Γ. Οι απόψεις του ΣτΠ

Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων, ο ΣτΠ διαπιστώνει την ύπαρξη διάκρισης λόγω φύλου και στις δύο καταγγελλόμενες περιπτώσεις και κατά συνέπεια την παραβίαση των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση για άσκηση ορισμένου επαγγέλματος, όπως έχουν μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο.

² Στο τμήμα αυτό του εγγράφου δεν γίνεται αναφορά στα σχετικά άρθρα του Συντάγματος 4, 25 και 106 παρ. 2, τα οποία ορίζουν τις υποχρεώσεις του έλληνα νομοθέτη και της ελληνικής δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την ισότητα των φύλων, αλλά μόνον η κοινοτική νομοθεσία βάσει της οποίας διερευνά την υπόθεση ο ΣτΠ. Αυτό δεν σημαίνει ότι στις υπό εξέταση περιπτώσεις δεν τυγχάνουν εφαρμογής και οι εν λόγω συνταγματικές επιταγές, Ωστόσο, ο ΣτΠ παρεμβαίνει ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, αρμοδιότητα η οποία του ανατέθηκε κατ' εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτής.

Γ1: Ασύμμετρη αύξηση των ορίων του ελάχιστου επιτρεπόμενου ύψους

Η ασύμμετρη αύξηση του ελάχιστου επιτρεπόμενου ύψους για μεν τις γυναίκες κατά δέκα πόντους (από 1.55 σε 1.65), για δε τους άνδρες κατά πέντε πόντους (από 1.65 σε 1.70), που εισάγεται με το Π.Δ. 207/07, στοιχειοθετεί, κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, άμεση διάκριση λόγω φύλου, και ως τέτοια απαγορεύεται από το κοινοτικό δίκαιο.

- Άμεση διάκριση λόγω φύλου. Σύμφωνα με τον ορισμό της άμεσης διάκρισης, όπως έχει ερμηνευτεί με τη νομολογία του ΔΕΚ, άμεση διάκριση λόγω φύλου συντρέχει όταν, «με κριτήριο το φύλο, σε ένα πρόσωπο επιφυλάσσεται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση». Στις περιπτώσεις άμεσης διάκρισης, τα κρίσιμα σημεία τα οποία πρέπει να αποδειχθούν είναι τα εξής: α) Η ανάλογη (συγκρίσιμη) κατάσταση β) Η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση και γ) Το κριτήριο του φύλου ως βάση της λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης. Η νομολογία του ΔΕΚ σε θέματα άμεσης διάκρισης συνίσταται στην επέκταση της δυνατότητας σύγκρισης με *ανάλογη κατάσταση σε παρελθόντα ή υποθετικό χρόνο*.³

α) Στην υπό διερεύνηση περίπτωση, η ανάλογη κατάσταση προκύπτει από το γεγονός ότι άνδρες και γυναίκες είναι συνυποψήφιοι για την εισαγωγή στις ΑΣΕΙ και ΑΣΣΥ και περνούν από κοινού τις δοκιμασίες για εισαγωγή στις σχολές αυτές. Οι εν λόγω δοκιμασίες διεξάγονται σε δύο μέρη: προκαταρκτικές εξετάσεις (υγειονομικές εξετάσεις, ψυχομετρικές εξετάσεις και αθλητικές δοκιμασίες) και εξετάσεις γνώσεων στα επιλεγμένα γνωστικά αντικείμενα μέσω του συστήματος των πανελληνίων. Σε όλα αυτά τα στάδια οι δοκιμασίες είναι κοινές και για τα δυο φύλα, ενώ διαφορετική μεταχείριση υφίσταται μόνο ως προς το ανάστημα ως προϋπόθεση για την εισαγωγή στις στρατιωτικές σχολές.

β) Η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση των γυναικών υποψηφίων προκύπτει από έρευνες με τις οποίες αποδεικνύεται ότι το αιτούμενο ελάχιστο ύψος των 1,65 εκατοστών από τις 18χρονες υποψήφιας των ΑΣΕΙ και ΑΣΣΥ, δεν ανταποκρίνεται καν στο μέσο ύψος της Ελληνίδας αυτής της ηλικίας, που κινείται μεταξύ 1,62-1,63 εκατοστών. Αντιθέτως, το αιτούμενο ελάχιστο ύψος των 1,70 εκατοστών από τους 18χρονους άνδρες υποψηφίους, είναι κατά πολύ χαμηλότερο του μέσου όρου ύψους αυτής της ηλικίας, που ανέρχεται σε 1,78. Συνεπώς, ένας άνδρας υποψήφιος δεν χρειάζεται καν να διαθέτει το μέσο όρο ύψους της ηλικίας των 18 ετών, αλλά μπορεί να είναι και κατά 8 πόντους κοντύτερος, για να διαθέτει επαρκή προσόντα από την άποψη αυτή, ώστε να εισαχθεί στις στρατιωτικές σχολές. Αντίθετα, η κοπέλα της ίδιας ηλικίας οφείλει να υπερβαίνει κατά 2 τουλάχιστον πόντους το μέσο ύψος της ηλικίας της, για να κριθεί κατάλληλη για εισαγωγή.

γ) Το κριτήριο του φύλου ως βάση της λιγότερο ευνοϊκής μεταχείριση προκύπτει από το γεγονός ότι σύμφωνα με τις έρευνες και τα δεδομένα της βιολογικής επιστήμης, μεταξύ ανδρών και γυναικών, ανεξαρτήτως ηλικιακής ομάδας, υπάρχει μια σταθερή διαφορά ύψους. Συνεπώς, το ύψος ως ανατομικό χαρακτηριστικό δεν είναι ουδέτερο, αλλά έχει άμεση σχέση με το φύλο. Αναφορικά με τους Έλληνες και τις Ελληνίδες συγκεκριμένα, η εν λόγω διαφορά αποδεικνύεται από μετρήσεις ότι σταθερά υπερβαίνει τους δέκα πόντους⁴. Συνεπώς, όταν γίνεται χρήση του ύψους ως κριτηρίου για πρόσβαση σε δικαίωμα, χωρίς να λαμβάνεται

³ C-129/79, Macarthy, C-177/88, Dekker, C-262/88 Barber

⁴ Αυτό το συμπέρασμα έχει εκφραστεί και ρητά στην πρόσφατη έρευνα (βλέπε δημοσίευση στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ 30.01.2009).

υπόψη τουλάχιστον αυτή η διαφορά των δέκα πόντων, αυτό συνιστά άμεση διάκριση λόγω φύλου.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να εκθέσουμε τα ερευνητικά δεδομένα τα οποία αποδεικνύουν όσα αναφέραμε ανωτέρω:

Η πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγματα περίπου 5.000 αγοριών και 5.000 κοριτσιών από όλη την Αττική, από την Α' Παιδιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών υπό τον Καθηγητή Γ.Π. Χρούσο το 2000-2001. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, το μέσο ύψος των 18χρονων αγοριών είναι 1,77 εκατοστά ενώ των κοριτσιών 1,63 εκατοστά αντίστοιχα. Τα αντίστοιχα διαγράμματα καθώς και τα πλήρη αποτελέσματα της έρευνας ευρίσκονται στην ιστοσελίδα της Κλινικής. Όπως αναφέρεται στην εισήγηση του κου καθηγητή, τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν απόλυτα με τις πρόσφατες αναλύσεις του ενήλικου ελληνικού πληθυσμού σε περίπου 16.000 άτομα που έγιναν από το Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του πανεπιστημίου Αθηνών υπό την εποπτεία του καθηγητή Δ. Τριχόπουλου και της καθηγήτριας Αντωνίας Τριχοπούλου (Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ιατρικής και Κοινωνίας, www.nut.gr).

Στα ίδια ευρήματα καταλήγει και η πλέον πρόσφατη «Εθνική Ανθρωποκεντρική Έρευνα», που αποτυπώνει τη σωματοδομή του ελληνικού πληθυσμού, και η οποία πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 2000 ατόμων σε Αθήνα, Βόλο, Καλαμάτα και Σύρο, από το Ελληνικό Κέντρο Τεχνολογίας και Σχεδιασμού (ΕΛΚΕΔΕ ΑΕ)⁵, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιά και το Ινστιτούτο Σωματομετρίας. Σύμφωνα και με τη δεύτερη αυτή έρευνα, ο μέσος Έλληνας έχει ύψος 1,76 εκατοστά, ενώ η μέση Ελληνίδα έχει ύψος 1,63 εκατοστά. Η νέα γενιά εμφανίζεται ψηλότερη συγκριτικά με τις προηγούμενες, και στις ηλικίες 20-24 οι άνδρες έχουν μέσο όρο ύψους 178.1, ενώ οι γυναίκες 163.2. Ωστόσο, και στις νεότερες γενιές, όπως επισημαίνει ή έρευνα, η διαφορά ύψους μεταξύ ανδρών και γυναικών παραμένει σταθερά μεγάλη (πάνω από 10 πόντους). Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις σχετικές διαφάνειες της έρευνας του ΕΛΚΕΔΕ, οι οποίες επισυνάπτονται, ανεξαρτήτως ηλικίας, μόνο το 20% περίπου των ανδρών έχουν ύψος λιγότερο από 1.70. Αντίθετα, άνω του 1.65 βρίσκεται περίπου το 35% των γυναικών. Συνεπώς, πολύ περισσότερες αριθμητικά γυναίκες από άνδρες πλήττονται ουσιαστικά από τη θέση του σχετικού ορίου.

- Διάκριση λόγω φύλου στο όνομα ενός ενιαίου σωματότυπου για την εισαγωγή ανδρών και γυναικών στις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς των στρατιωτικών σωμάτων και σωμάτων ασφαλείας περί «επιτακτικής επιχειρησιακής απαίτησης της ύπαρξης κατά το δυνατόν κοινού σωματότυπου στα μελλοντικά στελέχη των Ε.Δ.» (η υπογράμμιση δική μας), ουδεμία επιρροή έχουν στην εισαγωγή της άμεσης διάκρισης με τη διάταξη του π.δ. 207/07, δεδομένου ότι από τη γραμματική ερμηνεία του ορισμού της άμεσης διάκρισης, σε αντιδιαστολή με αυτήν την έμμεση, προκύπτει σαφώς ότι η άμεση διάκριση δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.

Σε κάθε περίπτωση, η σύνδεση του ύψους με την σωματική αντοχή και την ικανότητα ανταπόκρισης στις επαγγελματικές απαιτήσεις του στρατού, είναι από πλευράς ΓΕΕΘΑ ατεκμηρίωτη. Η προϋπόθεση του ύψους των 1,65 εκατοστών δεν έχει κριθεί ως ουσιαστική επαγγελματική προϋπόθεση (genuine occupational requirement), που να δικαιολογεί

⁵ Τα αποτελέσματά της δημοσιεύθηκαν στα ΝΕΑ στις 30.10.2009. Ο ΣτΠ ήρθε σε επαφή με το ΕΛΚΕΔΕ και έχει στα χέρια του αντίγραφο των αποτελεσμάτων της έρευνας.

διαφορετική μεταχείριση λόγω φύλου, ούτε από κάποια ιατρική έρευνα, ούτε από την πρακτική των ενόπλων δυνάμεων άλλων χωρών που διαθέτουν πολύ μεγαλύτερη εμπειρία στην στρατολόγηση, εκπαίδευση και επαγγελματική αξιοποίηση γυναικών. Αν η παγκόσμια τάση είναι όντως προς ενιαίο σωματότυπο, φαίνεται ότι τα κοινά όρια του ύψους κινούνται καθοδικά, ώστε να επιτρέπεται μεγαλύτερη πρόσβαση των γυναικών. Αυτό αποδεικνύεται και από τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε, μέσω διαδικτύου, σχετικά με την πρακτική που ισχύει στις ένοπλες δυνάμεις άλλων χωρών.

Παραδείγματος χάριν, στην Ιρλανδία, ο Υπουργός Άμυνας Willie O' Dea ανακοίνωσε τον Ιούλιο του 2006 μείωση του ελάχιστου ορίου ύψους για την είσοδο στις ένοπλες δυνάμεις, από το προβλεπόμενο όριο 5 πόδια και 4 ίντσες (162,5 εκατοστά) στα 5 πόδια και 2 ίντσες (157,48 εκατοστά), κατόπιν σχετικής μελέτης την οποία είχε ζητήσει από τις στρατιωτικές αρχές. Σκοπός της μελέτης αυτής, η οποία είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο⁶, ήταν να αυξηθεί το ποσοστό των γυναικών που μπορούν να συμμετέχουν στις ένοπλες δυνάμεις. Επίσης, στις ΗΠΑ, στο στρατό των οποίων οι γυναίκες στρατολογούνται εδώ και πολλά έτη, μάλιστα και σε μάχιμες θέσεις, το κατώτερο επιτρεπτό ανάστημα γενικώς είναι 58 ίντσες (147,3 εκατοστά). Αλλά και στα επίλεκτα βρετανικά σώματα, όπως είναι οι Royal Marines, τα όρια ύψους ανέρχονται στα 151,5 εκατοστά, ενώ το κατώτερο επιτρεπτό ύψος και των δύο φύλων στις υπόλοιπες Ένοπλες Δυνάμεις είναι 148 εκατοστά.

Επανερχόμενοι στην ελληνική πραγματικότητα θα επισημάνουμε ότι με την απόφαση υπ' αριθμ. 1255/2007 (και όμοια 1256/2007) του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κρίθηκε ότι «η καθιέρωση του αυτού ελαχίστου αναστήματος για την εισαγωγή ανδρών και γυναικών στις Σχολές Αξιωματικών και Αστυφυλάκων στην Αστυνομική Ακαδημία, εξισώνει αυθαίρετα τους άνδρες και τις γυναίκες, παρά την ύπαρξη της υφιστάμενης μεταξύ τους βιολογικής διαφοράς σε σχέση με το ανάστημα, αφού, σύμφωνα με τις επιστημονικές ανθρωπολογικές μελέτες (βλ. Άρη Πουλιανού "Η προέλευση των Ελλήνων", Εκδ. Βιβλιοθήκης της Ανθρωπολογικής Εταιρίας Ελλάδος Αρ. 11, σελ.66), το μέσο ανάστημα για τον αντρικό πληθυσμό της Ελλάδος όλων των ηλικιών ανέρχεται σε 1,67 μ, ενώ για το γυναικείο σε 1,55 μ.». Εξάλλου, «δεν προκύπτει σαφώς από τις συγκεκριμένες διατάξεις, ή άλλα στοιχεία, σε συνδυασμό με τα διδάγματα της κοινής πείρας, ότι το συγκεκριμένο ελάχιστο ύψος αναστήματος είναι κριτήριο κατάλληλο, αναγκαίο και πρόσφορο για τον προσδιορισμό της καταλληλότητας των υποψηφίων ως αστυνομικών, δικαιολογούμενο πλήρως από τη φύση και τις συνθήκες ασκήσεως του αστυνομικού επαγγέλματος. Συνεπώς, οι διατάξεις αυτές που ορίζουν το αυτό ύψος αναστήματος για τους άνδρες και τις γυναίκες υποψήφιους ειδικούς φρουρούς είναι ανίσχυρες και ανεφάρμοστες, (πρβλ. ΔΕΑ 3357/2005 και ΣΕ 2096/2000 σκέψη 7)».

⁶ Η ομάδα της μελέτης ήταν αυτή που πρότεινε την μείωση των ορίων, και η έρευνα αυτή βρίσκεται ολόκληρη στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Άμυνας (Board Report: Review of Minimum Height Standards for Defence Forces Personnel Intakes)

<http://www.defence.ie/WebSite.nsf/Publication+ID/209728E73EE611F68025719D004A8D44?editDocument>.

⁷ Πάντως, ούτε η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων είναι απόλυτα ξεκάθαρη για τα θέματα αυτά. Από το 1990 έως το 2008 ο ΣτΠ κατέγραψε 53 σχετικές αποφάσεις, 14 από τις οποίες είναι αποφάσεις Διοικητικών Εφετείων και οι υπόλοιπες είναι αποφάσεις του ΣτΕ. Στις 24 από αυτές οι κάθε είδους περιορισμοί που τίθενται στην πρόσβαση των γυναικών (ποσοστώσεις, περιορισμοί με κατώτερο επιτρεπτό ανάστημα ή κοινό ανάστημα ανδρών και γυναικών, περιορισμοί σε συγκεκριμένες θέσεις και ειδικότητες, ή και εξ ολοκλήρου αποκλεισμός) έχουν κριθεί αντισυνταγματικοί και μη συμβατοί με την αρχή της ισότητας, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις έχει κριθεί ότι δεν υφίσταται παραβίαση των άρθρων 4, 25 και 116 του Συντάγματος, καθώς και των διατάξεων της Οδηγίας 76/207/ΕΟΚ. Σε πρώτη φάση αυτό αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει παγιωμένη άποψη της νομολογίας ως

Σημειώνεται, επίσης, ότι και το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) έχει ασχοληθεί με συναφείς υποθέσεις πρόσβασης γυναικών στις Ένοπλες Δυνάμεις ή σε επαγγέλματα στα οποία ισχύουν ή ίσχυαν αποκλεισμοί λόγω φύλου. Στην υπόθεση C-285/98 (Tanja Kreil κατά Bundesrepublik Deutschland), σε θέμα περιορισμού της πρόσβασης των γυναικών στις στρατιωτικές θέσεις της Bundeswehr, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, καίτοι απόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα για την οργάνωση των ενόπλων δυνάμεών τους, η οδηγία 76/207 απαγορεύει την εφαρμογή εθνικών διατάξεων, όπως αυτές του γερμανικού δικαίου, οι οποίες αποκλείουν γενικώς τις γυναίκες από τις στρατιωτικές θέσεις που συνεπάγονται τη χρήση όπλων και επιτρέπουν την πρόσβασή τους μόνο στις υγειονομικές υπηρεσίες και στα σώματα στρατιωτικής μουσικής. Το ίδιο σκεπτικό, δηλαδή ότι η παρεχόμενη από το άρθρο 2 παράγραφος 2 της Οδηγίας ευχέρεια, αφορά μόνο σε ειδικές, συγκεκριμένες και αιτιολογούμενες δραστηριότητες, επαναλαμβάνεται και στην υπόθεση C-273/97, όπου το ΔΕΚ επέτρεψε τον αποκλεισμό των γυναικών από τους Royal Marines του Ηνωμένου Βασιλείου.

Γ2: Τα κοινά όρια των αθλητικών δοκιμασιών

Η πρόβλεψη για κοινά όρια αθλητικών δοκιμασιών για άνδρες και γυναίκες υποψηφίους στις στρατιωτικές σχολές ελέγχεται ως έμμεση διάκριση λόγω φύλου, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι η κατ' αρχήν ουδέτερη νομοθετική πρόβλεψη κοινών ορίων για τις αθλητικές δοκιμασίες, δεν ανταποκρίνεται εξίσου στις δυνατότητες και των δυο φύλων, όπως άλλωστε αναφέρουν και οι ειδικοί, αλλά προσιδιάζει στις δυνατότητες των ανδρών, με αποτέλεσμα να θέτει σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση τις γυναίκες υποψήφιες σε σύγκριση με τους άνδρες υποψήφιους. Σύμφωνα με την ερμηνεία της έμμεσης διάκρισης από το ΔΕΚ, η οποία έγινε στο πλαίσιο πλήθους αποφάσεων που ελήφθησαν για τους εργαζόμενους με μειωμένο ωράριο⁸, ένα μέτρο συνιστά έμμεση διάκριση κατά των γυναικών και παραβίαση του άρθρου 119⁹ της Συνθήκης, όταν δύναται να θέτει σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση πολύ μεγαλύτερο αριθμό γυναικών απ' ότι ανδρών και δεν δικαιολογείται αντικειμενικά.

Στην περίπτωση της σφαίρας, θα μπορούσαμε επιπλέον να επιχειρηματολογήσουμε ότι η χρήση του ανδρικού ριπτικού οργάνου από τις γυναίκες υποψήφιες, αντίθετα από ό,τι συμβαίνει σε κάθε είδους αθλητική εκδήλωση, κάθε άλλο παρά ουδέτερη πρακτική αποτελεί. Έγγραφο του ΣΕΓΑΣ με α.π. 14903/28.01.2009 αναφέρει, μεταξύ άλλων: «Στον κλασσικό αθλητισμό τα όρια μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι διαφορετικά, αφού διαφορετικές είναι και οι σωματικές δυνατότητες των δυο φύλων. Ακόμη και τα ριπτικά όργανα που χρησιμοποιούνται είναι διαφορετικά μεταξύ τους σε αγωνιστικό επίπεδο». Σε έγγραφο με α.π. 14741/ΧΤ/πξ, της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής αναφέρεται επίσης ότι «Οι επιδόσεις αθλητών Ολυμπιακού επιπέδου διαφέρουν σημαντικά ανάμεσα στα δυο φύλα. Οι απαιτήσεις, όσον αφορά στα όρια εισαγωγής στις στρατιωτικές σχολές, για τους άνδρες θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν εύκολες και προσβάσιμες από υγιείς ανθρώπους. Αντίθετα, από τις γυναίκες, προαπαιτούνται σχετικές ικανότητες, αφού καλούνται α) να διαγωνιστούν με ανδρικό όργανο στη σφαίρα και β) να επιτύχουν έστω και μέτριες επιδόσεις στο μήκος, το οποίο όμως θέλει ιδιαίτερη τεχνική προσέγγιση στη βαλβίδα».

Σε κάθε περίπτωση, η απαίτηση για κοινές αθλητικές επιδόσεις για τα δύο φύλα αλλά και η χρήση του ανδρικού ριπτικού οργάνου από τις γυναίκες υποψήφιες στο αγώνισμα της

προς τα ζητήματα αυτά.

⁸ C-170-84 Bilka, C-96/80 Jenkins, C-171/88 Rinner-Kuhn, C-102/88 Ruzius-Wilbrink κ.λπ

⁹ Nuv 141.

σφαίρας, δεν δικαιολογείται επαρκώς ως αντικειμενικό κριτήριο που εξυπηρετεί θεμιτό σκοπό, όπως π.χ. η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των ενόπλων δυνάμεων, και είναι κατάλληλο, πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού¹⁰.

ΣΤ. Συμπέρασμα- Προτάσεις του ΣτΠ

Από όσα εκτενώς εκτέθηκαν ανωτέρω, ο ΣτΠ θεωρεί ότι τόσο το όριο των 1,65 εκατοστών ως κατώτερο επιτρεπόμενο ύψος για τις γυναίκες υποψηφίους στις ΑΣΕΙ και ΑΣΣΥ, το οποίο εισήχθη με το ΠΔ 207/07, όσο και τα κοινά όρια στις αθλητικές δοκιμασίες, βάσει του άρθρου 2 του ν. 1911/1990, ιδίως δε η υποχρέωση ρίψης της ανδρικής σφαίρας των 7,275 χιλιόγραμμων, βάσει της προαναφερθείσας υπ' αριθμ. Φ.337.1/81/91513 υπουργικής απόφασης, αυτοτελώς αλλά λειτουργώντας και σε συνδυασμό, εμποδίζουν την επιτυχή κατάληξη της υποψηφιότητας σημαντικού ποσοστού γυναικών υποψηφίων, το οποίο, βάσει των ερευνών, υπερβαίνει κατά πολύ το 50%. Αν σε αυτό προσθέσουμε και:

- το γεγονός ότι, βάσει του άρθρου 116 παρ. 2 του Συντάγματος, το κράτος έχει δεσμευθεί να μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών και να λαμβάνει θετικά μέτρα για την πρόσβαση των γυναικών σε κλάδους όπου αυτές υποεκπροσωπούνται,
- ότι, σε εποχές τόσο δύσκολες για την επαγγελματική αποκατάσταση των νέων, τα όρια αυτά συντελούν στον αποκλεισμό των γυναικών υποψηφίων από επαγγέλματα με εγγυημένη επαγγελματική αποκατάσταση,

ο ΣτΠ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι διατάξεις τόσο του άρθρου 1 παρ 3 του Π.Δ. 207/2007 όσο και του άρθρου 2 του ν. 1911/1990, όπως το τελευταίο εξειδικεύεται με την υπ' αριθμ. Φ.337.1/81/91513 υπουργική απόφαση, εισάγουν άμεση και έμμεση διάκριση, αντιστοίχως, εις βάρος γυναικών υποψηφίων στις εξετάσεις για την είσοδο στις στρατιωτικές σχολές ΑΣΕΙ και ΑΣΣΥ. Εξ αυτού του λόγου, παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση σε επαγγελματική εκπαίδευση (στρατιωτικές σχολές) που διασφαλίζει την είσοδο σε συγκεκριμένη εργασία-επάγγελμα. Ειδικότερα οι προαναφερόμενες διατάξεις έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 & 2 και 3, παρ. 1β της οδηγίας 2002/73/ΕΚ, καθώς και των άρθρων 3, 4 παρ. 1 & 6 του ν. 3488/2006, που ενσωμάτωσε την οδηγία 2002/73/ΕΚ στο ελληνικό δίκαιο.

Για το λόγο αυτό, ο Συνήγορος του Πολίτη εισηγείται στα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, καθώς και στο Γενικό Επιτελείο ΕΘΑ, ως αρμόδιους φορείς, να επανεξετάσουν το θέμα προς την κατεύθυνση της άμεσης άρσης των δυσμενών αυτών διακρίσεων λόγω φύλου με:

- τροποποίηση του ΠΔ 207/2007 στην κατεύθυνση της διατήρησης της κοινής διαφοράς των δέκα εκατοστών μεταξύ των ελαχίστων ορίων ύψους για τα δυο φύλα και της εισαγωγής κατώτατων ορίων ύψους που να ανταποκρίνονται στην ανατομική κατάσταση του μέσου Έλληνα και της μέσης Ελληνίδας, όπως αποτυπώνεται στις στατιστικές έρευνες που παραθέσαμε παραπάνω.
- τροποποίηση της υπ' αριθμ. ΥΑ Φ337.1/81/91513 (ΦΕΚ Β 1909/ 2005) υπουργικής απόφασης στην κατεύθυνση της ρίψης του γυναικείου ριπτικού οργάνου από τις γυναίκες υποψήφιες, στο αγώνισμα της σφαίρας

¹⁰ Αναλυτικά βλ. Πετρόγλου, Π., «Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών κατά την πρόσβαση στην απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση», ΕΔΚΑ 2004, σ. 82 επ.

➤ τη θέσπιση ορίων στις αθλητικές δοκιμασίες, στα οποία να ανταποκρίνεται τουλάχιστον ο μέσος όρος αμφοτέρων των φύλων.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις εκτιμούμε ότι πρέπει να γίνουν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και οπωσδήποτε προ της διεξαγωγής των σχετικών δοκιμασιών για την εισαγωγή υποψηφίων φοιτητών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010.

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη κοινοποιεί το παρόν έγγραφο στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του ΥΠ.ΕΣ. για να λάβει γνώση και για τις ενέργειές της, βάσει των κατά νόμο αρμοδιοτήτων της.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση και πληροφορία και σας ευχαριστούμε θερμά εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή

Σταματίνα Γιαννακούρου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Συνημμένα:

Αποσπάσματα των αναφερόμενων ερευνών:

Α. Έρευνα ΕΛΚΕΔΕ, σελ. 7

Β. Σχετικό άρθρο στα ΝΕΑ 30.01.2009, σελ. 3

Γ. Έρευνα Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, σελ. 2

Κοινοποίηση

Γενική Γραμματεία Ισότητας (ΓΓΙ)
Υπόψη Γενικής Γραμματέως κας Ε. Τσουμάνη
Δραγατσανίου 8,
Τ.Κ. 105 59 Αθήνα